

Sooaspekt avalike teenuste kujundamisel ja osutamisel

Seminari toetab Hasartmängumaksu Nõukogu

Liivi Pehk, ENUT

- ▶ Kohalik omavalitsus korraldab ja juhib seaduste alusel kohalikku elu, lähtudes valla- või linnaelanike (meeste ja naiste) õigustatud vajadustest ja huvidest ning arvestades valla või linna arengu iseärasusi.

(Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus § 2)

- ▶ Igaühe (*meeste ja naiste*) seaduslike õiguste ja vabaduste kohustuslik tagamine vallas ja linnas
- ▶ Valla- ja linnaelanike (*meeste ja naiste*) õigus osaleda kohaliku omavalitsuse teostamisel
- ▶ Avalike teenuste osutamine soodsaimatel tingimustel (*meestele ja naistele*)

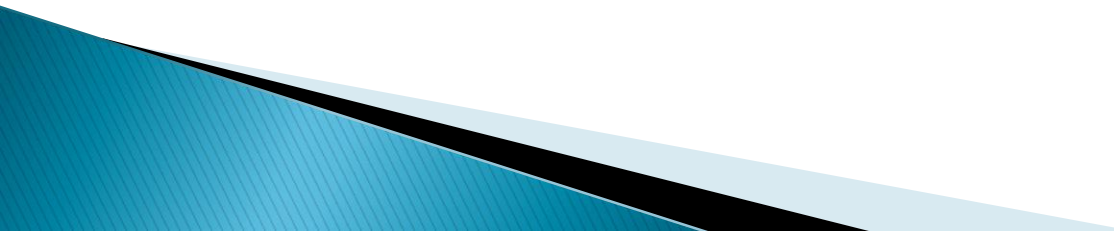
(Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus § 3)

Eesmärk:

Tagada, et avalikud teenused mida osutatakse oleksid valla- ja linnaelanikele

- võrdselt kättesaadavad
- sama kõrge kvaliteediga
- annaksid võrdselt kasu

kõigile elanikele – nii meestele kui naistele

- ▶ Milline on meie otsuste mõju meestele ja milline naistele?
  - ▶ Kas me arvestame nii meeste kui naiste vajadustega ja kas mehed ja naised saavad pakutavatest teenustest võrdselt kasu?
(regionaalplaneeringud, teede projekteerimine, ettevõtlusega alustamise stardiabi, keskkonna turvalisus jne.)
-

Tasakaalustatud otsused

▶ Kes on otsustajad?

Ida Virumaa Omavalitsuste Liidu liikmete hulgas

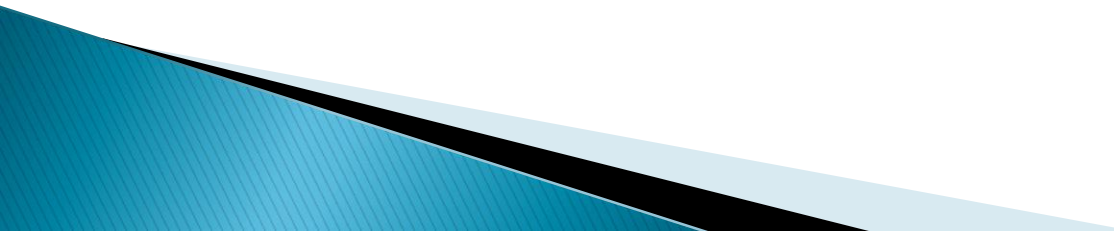
- naiste osakaal valla- ja linnajuhtide hulgas 14%
- naiste osakaal valla- ja linnavolikogude esimeeste hulgas 19%
- meeste osakaal valla- ja linnasekretäride hulgas 4,8%
- meeste osakaal sotsiaalõunike ja sotsiaaltöötajate hulgas 0%

Eestis üldiselt

- KOV juhtimises (volikogu, valitsus, ametnikud) on üle 50% naisi
- Ametnike hulgas on naisi üle 70%
- Volikogudes osaleb naisi vähem kui mehi, 30–35%
- Lisades pedagoogide arvu saame, et KOV palgal olevatest töötajatest koos ametnike ja poliitikutega on **70–80%** naisi.

Sooaspekt ühistransporditeenuste kujundamisel

Meeste ja naiste erinevused teenuse kasutuses:

- Sõidu otstarve (miks kasutab transporti?–töö, hobiga seotud, sõidud lastega, majapidamisega seotud jne.)
  - Marsruutide ja peatuse asukohtade sobivus sõidu eesmärkidega
  - Kättesaadavus (sõidugraafikud, täituvus)
  - Ohutus, mugavus (eriti lastega liigeldes)
-

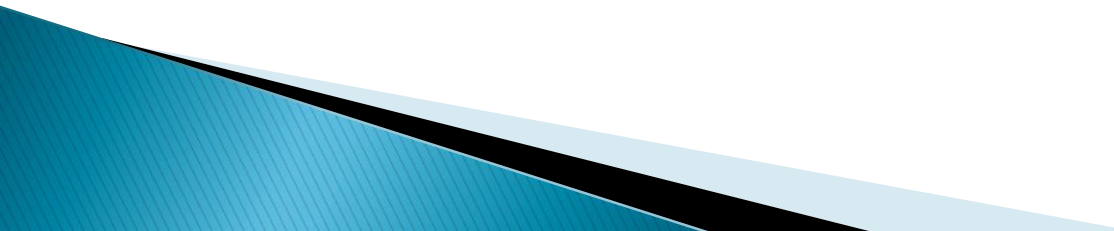
Sooaspekt sotsiaalteenuste osutamisel

- ▶ sotsiaalnõustamine ;
- ▶ proteeside, ortopeediliste ja teiste abivahendite saamisega seonduv;
- ▶ koduteenused – aitamaks isikul harjumuspärasest keskkonnas toime tulla;
- ▶ eluasemeteenused – isiku või perekonna eluruumiga kindlustamine
- ▶ hooldamine perekonnas – isiku hooldamine sobivas perekonnas, kelle liikmete hulka hooldatav ei kuulu;
- ▶ hooldamine ja rehabilitatsioon hoolekandetasutuses

Koduvägivald

- ▶ Turvakodud, varjupaigad perevägivalda ohvritele
- ▶ Nõustamisteenused
- ▶ Meditsiiniline abi
- ▶ Juriidiline abi- uurimisprotsess

Kultuur ja sport

- ▶ Huvialaringid - ülekaalus naistele ja tütarlastele suunatud tegevused
  - ▶ Sportimisvõimalused arvestades meeste ja naiste erinevaid vajadusi
  - ▶ Naiste juurdepääs sportimisvõimalustele
  - ▶ Stereotüübid spordialades - ühised spordialad
-

Naiste ja meeste ebavõrdse olukorra ületamise vahendid–sootundlik eelarve

- ▶ Eelarve on eesmärkide saavutamise vahend
- ▶ Eelarve peegeldab riigi majanduslikke, sotsiaalseid ja ühiskondlikke prioriteete
- ▶ Eelarve peab tulenema poliitikast mitte vastupidi
- ▶ Sootundlik eelarve–eelarve kulude ja tulude analüüsimine ja kavandamine sugude lõikes

Sootundlik eelarve võimaldab:

- ▶ hinnata kuidas avaliku sektori eelarved mõjutavad meeste ja naiste, poiste ja tüdrukute sotsiaalset ja majanduslikku positsiooni ühiskonnas
- ▶ arendada strateegiaid, mis võimaldavad ressursse jaotada sootundlikult (arvestades sugupoolte erinevaid vajadusi ja erinevat ühiskondlikku staatust)

Edasine tegevuskava

- ▶ Eelarve analüüside põhjal tegevuskava väljatöötamine
- ▶ Eesmärkide sisseviimine arengukavadesse
- ▶ Tulemuste hindamine –mõõdikute seadmine